P9_TA(2020)0274

Akt o digitálních službách a otázky týkající se základních práv

Usnesení Evropského parlamentu ze dne 20. října 2020 o aktu o digitálních službách a otázkách týkajících se základních práv (2020/2022(INI))

(2021/C 404/03)

Evropský parlament,

— s ohledem na Smlouvu o Evropské unii (SEU), a zejména na článek 2 této smlouvy,

— s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie (SFEU), a zejména na články 16 a 114 této smlouvy,

— s ohledem na Listinu základních práv Evropské unie, a zejména na články 6, 7, 8, 11, 13, 21, 22, 23, 24, 26, 38 a 47 této listiny,

— s ohledem na směrnici Evropského parlamentu a Rady 2000/31/ES ze dne 8. června 2000 o některých právních aspektech služeb informační společnosti, zejména elektronického obchodu, na vnitřním trhu (směrnice o elektronickém obchodu) ([1]),

— s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů, kterým se ruší směrnice 95/46/ES („obecné nařízení o ochraně údajů“, nařízení GDPR) ([2]),

— s ohledem na směrnici Evropského parlamentu a Rady 2002/58/ES ze dne 12. července 2002 o zpracování osobních údajů a ochraně soukromí v odvětví elektronických komunikací („směrnice o ochraně soukromí a elektronických komunikacích“) ([3]),

— s ohledem na směrnici Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1808 ze dne 14. listopadu 2018, kterou se mění směrnice 2010/13/EU o koordinaci některých právních a správních předpisů členských států upravujících poskytování audiovizuálních mediálních služeb (směrnice o audiovizuálních mediálních službách) s ohledem na měnící se situaci na trhu ([4]),

— s ohledem na směrnici Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/790 ze dne 17. dubna 2019 o autorském právu a právech s ním souvisejících na jednotném digitálním trhu a o změně směrnic 96/9/ES a 2001/29/ES ([5]) („směrnice o autorském právu“),

— s ohledem na doporučení Komise (EU) 2018/334 ze dne 1. března 2018 o opatřeních pro efektivní boj proti nezákonnému obsahu online ([6]),

— s ohledem na posouzení hrozeb organizované trestné činnosti v EU vypracované Europolem (IOCTA) ze dne 18. září 2018,

— s ohledem na příslušnou judikaturu Soudního dvora Evropské unie,

— s ohledem na článek 54 jednacího řádu,

— s ohledem na stanoviska Výboru pro vnitřní trh a ochranu spotřebitelů a Výboru pro kulturu a vzdělávání,

— s ohledem na zprávu Výboru pro občanské svobody, spravedlnost a vnitřní věci (A9-0172/2020),

([1]) Úř. věst. L 178, 17.7.2000, s. 1.
([2]) Úř. věst. L 119, 4.5.2016, s. 1.
([3]) Úř. věst. L 201, 31.7.2002, s. 37.
([4]) Úř. věst. L 303, 28.11.2018, s. 69.
([5]) Úř. věst. L 130, 17.5.2019, s. 92.
([6]) Úř. věst. L 63, 6.3.2018, s. 50.

A. vzhledem k tomu, že v jádru úspěšné a trvalé politiky EU v oblasti digitálních služeb musí být zakotvena základní práva, jako je ochrana soukromí a osobních údajů, zásada nediskriminace a právo na svobodu projevu a informací; vzhledem k tomu, že tato práva se musí odrážet nejen v liteře zákona, ale musí být i v souladu s jeho prováděním;

B. vzhledem k tomu, že druhy digitálních služeb a role poskytovatelů digitálních služeb se od přijetí směrnice o elektronickém obchodu před 20 lety zásadně proměnily;

C. vzhledem k tomu, že důvěru uživatelů lze získat pouze prostřednictvím digitálních služeb, které respektují jejich základní práva, čímž se zabezpečí nejen využívání služeb, ale i konkurenční výhoda a stabilní obchodní model pro společnosti;

D. vzhledem k tomu, že pravidla pro ochranu údajů platná pro všechny poskytovatele, kteří nabízejí digitální služby na území EU, byla v EU nedávno aktualizována a harmonizována obecným nařízením o ochraně údajů; vzhledem k tomu, že na pravidla pro ochranu soukromí v oblasti elektronických komunikací, která jsou podskupinou digitálních služeb, se vztahuje směrnice o soukromí a elektronických komunikacích a v současné době probíhá jejich revize;

E. vzhledem k tomu, že množství všech typů obsahu vytvářeného uživateli sdíleného prostřednictvím internetových platforem a služeb poskytovaných on-line, včetně cloudových služeb, se exponenciálně zvýšilo a nebývalým tempem je usnadnily vyspělé technologie; vzhledem k tomu, že sem patří i nezákonný obsah, jako je dětská pornografie na internetu, a obsah, který je legální, ale může být škodlivý pro společnost a demokracii, jako jsou dezinformace o lécích na onemocnění COVID-19;

F. vzhledem k tomu, že nenávistné verbální projevy a dezinformace na internetu jsou v posledních letech stále častější, neboť jednotlivci a rozkladné subjekty využívají internetové platformy k posilování polarizace, která je následně využívána pro politické účely; vzhledem k tomu, že ženy, osoby jiné než bílé barvy pleti, osoby patřící k etnickým nebo jazykovým menšinám nebo osoby, které jsou považovány za příslušníky těchto menšin a osoby LGBTIQ+, jsou často na internetu terčem diskriminačních nenávistných verbálních projevů, šikany či vyhrožování a stávají se obětními beránky;

G. vzhledem k tomu, že tomuto trendu napomáhají online platformy, jejichž obchodní model je založen na shromažďování a analýze uživatelských údajů s cílem vytvářet větší přenos dat a dosahovat většího počtu „kliknutí“, což následně generuje více profilových údajů a tím větší zisk; vzhledem k tomu, že to vede k většímu šíření senzacechtivého obsahu; vzhledem k tomu, že nenávistné verbální projevy a dezinformace poškozují veřejný zájem tím, že podrývají korektní a poctivý veřejný diskurs a ohrožují veřejnou bezpečnost, jelikož mohou podněcovat ke skutečnému násilí; vzhledem k tomu, že boj proti tomuto obsahu má klíčový význam pro zajištění dodržování základních práv a pro ochranu právního státu a demokracie v EU;

H. vzhledem k tomu, že sociální média a další platformy pro šíření obsahu využívají k zacílení a šíření svého obsahu techniky profilování a reklamy; vzhledem k tomu, že z údajů, které jsou shromažďovány z digitálních stop jednotlivců, lze vytěžit poznatky, díky nimž je možné vyvodit velmi důvěrné osobní informace s velmi vysokou mírou přesnosti, zejména pokud jsou tyto údaje sloučeny s jinými soubory údajů; vzhledem k tomu, že skandály spojené se společností Cambridge Analytica a Facebook poukázaly na rizika spojená s neprůhlednými operacemi zpracování údajů na online platformách tím, že odhalily, že na některé voliče byla mikrocílená politická reklama a někdy dokonce i cílené dezinformace;

I. vzhledem k tomu, že automatizované algoritmy, které rozhodují o tom, jak je na online platformách, a to i během politických a volebních kampaní, nakládáno s obsahem třetích stran, jak je upřednostňován, distribuován a mazán, často reprodukují stávající diskriminační modely ve společnosti, což vede k vysokému riziku diskriminace už tak postižených osob; vzhledem k tomu, že rozšířené využívání algoritmů pro odstraňování či blokování obsahu rovněž vyvolává obavy týkající se dodržování zásad právního státu a otázky týkající se zákonnosti, oprávněnosti a proporcionality;

J. vzhledem k tomu, že malý počet převážně neevropských poskytovatelů služeb má významnou tržní sílu a uplatňuje vliv na práva a svobody jednotlivců, našich společností a demokracií tím, že kontroluje, jak jsou informace, služby a produkty prezentovány, díky čemuž mají obrovský vliv na fungování všech členských států a na jejich občany;

vzhledem k tomu, že rozhodnutí těchto platforem mohou mít dalekosáhlé důsledky pro svobodu projevu a informací a pro svobodu a pluralitu sdělovacích prostředků;

K. vzhledem k tomu, že politický přístup k boji proti nezákonnému obsahu na internetu se v EU zatím zaměřuje především na dobrovolnou spolupráci a odstraňování obsahu na základě soudního příkazu, avšak stále větší počet členských států upravuje nezákonný obsah ve vnitrostátních právních předpisech neharmonizovaným způsobem; vzhledem k tomu, že ustanovení týkající se některých druhů nezákonného obsahu byla začleněna do nedávných odvětvových právních předpisů na úrovni EU;

L. vzhledem k tomu, že ryze samoregulační přístup platforem neposkytuje dostatečnou transparentnost, zodpovědnost a dohled; vzhledem k tomu, že takový přístup neposkytuje veřejným orgánům, občanské společnosti a uživatelům náležité informace ohledně toho, jak platformy řeší nezákonný obsah a činnosti a obsah, který porušuje jejich smluvní podmínky, ani ohledně toho, jak spravují obsah obecně;

M. vzhledem k tomu, že takový přístup nemusí zaručit dodržování základních práv a vytváří situaci, kdy je soudní odpovědnost částečně přenesena na soukromé subjekty, což představuje riziko zásahu do práva na svobodu projevu;

N. vzhledem k tomu, že regulační dohled je v EU odvětvový; vzhledem k tomu, že by byla přínosná další a komplexnější koordinace mezi různými orgány dohledu v EU;

O. vzhledem k tomu, že nedostatek spolehlivých a srovnatelných veřejně dostupných údajů o výskytu nezákonného a škodlivého obsahu on-line, jeho oznamování a odstraňování na základě soudního příkazu nebo samoregulace a o přijímání následných opatření příslušnými orgány vytváří nedostatek transparentnosti a odpovědnosti v soukromém i veřejném sektoru; vzhledem k tomu, že chybí informace o algoritmech používaných platformami a internetovými stránkami a o způsobu, jakým platformy řeší chybné odstraňování obsahu;

P. vzhledem k tomu, že sexuální vykořisťování dětí na internetu je jednou z forem nezákonného obsahu, který umožnil technologický vývoj; vzhledem k tomu, že u velkého množství dětské pornografie, která koluje na internetu, je velkým problémem její odhalování a vyšetřování a především identifikace obětí; vzhledem k tomu, že počet zpráv o on-line sdílení dětské pornografie, které byly předloženy síti NCMEC se sídlem v USA, se podle Europolu v minulém roce zvýšil o 106 %;

Q. vzhledem k tomu, že podle judikatury Soudního dvora Evropské unie by měl být obsah odstraněn na základě soudního příkazu členského státu; vzhledem k tomu, že poskytovatelé hostingových služeb mohou využívat automatizované vyhledávací nástroje a technologie na odhalení a odstranění obsahu rovnocenného s obsahem, který již byl prohlášen za nezákonný, ale neměli by mít povinnost všeobecně monitorovat informace, které uchovávají, nebo aktivně zjišťovat skutečnosti či okolnosti, které by naznačovali nezákonnou činnost, jak je stanoveno v čl. 15 odst. 1 směrnice 2000/31/ES;

R. vzhledem k tomu, že důvěryhodná elektronická identifikace má zásadní význam pro zajištění bezpečného přístupu k digitálním službám a pro bezpečnější provádění elektronických transakcí; vzhledem k tomu, že v současné době pouze 15 členských států informovalo Komisi o svém systému elektronické identifikace pro účely přeshraničního uznávání v rámci nařízení (EU) č. 910/2014 ([7]) (nařízení eIDAS);

S. vzhledem k tomu, že internet a internetové platformy jsou stále jedním z klíčových míst pro aktivity teroristických skupin a jsou využívány jako nástroj k šíření propagandy, k náboru a propagaci jejich činnosti;

([7]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 910/2014 ze dne 23. července 2014 o elektronické identifikaci a službách vytvářejících důvěru pro elektronické transakce na vnitřním trhu a o zrušení směrnice 1999/93/ES (Úř. věst. L 257, 28.8.2014, s. 73).

Úterý, 20. října 2020

1. je přesvědčen o jednoznačném společenském a hospodářském přínosu fungujícího jednotného digitálního trhu pro EU a její členské státy; vítá tyto přínosy, zejména lepší přístup k informacím a posílení svobody projevu; zdůrazňuje důležitou povinnost zajistit spravedlivý digitální ekosystém, v němž budou dodržována základní práva zakotvená ve Smlouvách a Listině základních práv Evropské unie, zejména svoboda projevu a právo na informace, zákaz diskriminace, svoboda a pluralita médií, ochrana soukromí a údajů, a v němž bude zajištěna bezpečnost uživatelů na internetu; zdůrazňuje skutečnost, že legislativní a jiné regulační zásahy do jednotného digitálního trhu, jejichž cílem je zajistit dodržování této povinnosti, by měly být přísně omezeny na to, co je nezbytné; připomíná, že mechanismy odstraňování obsahu, které se používají mimo záruky řádného postupu, jsou v rozporu s článkem 10 Evropské úmluvy o lidských právech;

2. naléhavě vyzývá Komisi, aby přijala uzpůsobený regulační přístup, který by řešil přetrvávající rozdíly mezi prostředím on-line a off-line a problémy vyplývající z rozmanitosti aktérů a služeb nabízených on-line; v tomto ohledu považuje za nezbytné uplatňovat na nezákonný a právní obsah různé regulační přístupy; zdůrazňuje, že k nezákonnému internetovému obsahu a trestné činnosti prováděné kybernetickými prostředky by mělo být přistupováno stejně přísně a na základě stejných právních zásad jako k nezákonnému obsahu a trestné činnosti mimo internet a se stejnými zárukami pro občany; připomíná, že směrnice o elektronickém obchodu je právním rámcem pro online služby na vnitřním trhu, kterým se upravuje správa obsahu;

3. považuje za nezbytné, aby byl nezákonný obsah urychleně a důsledně odstraňován s cílem potírat trestnou činnost a porušování základních práv; domnívá se, že dobrovolné etické kodexy řeší problém pouze částečně;

4. vyzývá poskytovatele digitálních služeb, aby při odstraňování obsahu z online prostoru postupovali důsledně, přiměřeně a nediskriminačně a za všech okolností s patřičným ohledem na základní práva uživatelů a aby zohledňovali zásadní význam svobody projevu a informací v otevřené a demokratické společnosti s cílem předcházet odstraňování obsahu, který není nezákonný; požaduje, aby poskytovatelé digitálních služeb, kteří z vlastního podnětu chtějí omezit určitý zákonný obsah svých uživatelů, namísto odstranění tohoto obsahu z online prostoru raději zvážili možnost jeho označení a ponechali tak rozhodnutí o přístupu k tomuto obsahu na zodpovědnosti uživatelů;

5. je toho názoru, že veškerá zákonně nařízená opatření k odstraňování obsahu v zákoně o digitálních službách by se měla týkat pouze nezákonného obsahu, jak je definováno v právních předpisech EU a vnitrostátních právních předpisech, a že právní předpisy by neměly obsahovat žádné nedefinované pojmy a termíny, neboť by to vytvořilo právní nejistotu pro online platformy a ohrozilo základní práva a svobodu projevu;

6. uznává však, že současný digitální ekosystém rovněž podporuje problematické chování, jako je cílení na konkrétní uživatele založené na charakteristikách, které odhalují fyzickou nebo psychickou zranitelnost, šíření nenávistných verbálních projevů, rasistického obsahu a dezinformací, nově se objevující problémy, jako je organizované zneužívání více platforem a vytváření účtů nebo manipulace s online obsahem pomocí algoritmů; se znepokojením konstatuje, že některé obchodní modely jsou založeny na zobrazování senzací a polarizujícího obsahu s cílem prodloužit čas, který uživatelé tráví na internetu, a tím i zisky online platforem; zdůrazňuje negativní dopad těchto obchodních modelů na základní práva jednotlivců, ale i na společnost jako celek; žádá transparentnost politik zpeněžování uplatňovaných online platformami;

7. zdůrazňuje proto, že šíření takového škodlivého obsahu by se mělo zabránit; je pevně přesvědčen, že dovednosti v oblasti mediální gramotnosti, kontrola uživatelů nad obsahem, který jim je navrhován, a přístup veřejnosti k vysoce kvalitnímu obsahu a vzdělání mají v tomto ohledu zásadní význam; vítá tudíž iniciativu Komise na vytvoření Evropského střediska pro sledování digitálních médií, které bude podporovat nezávislé služby ověřování faktů, zvyšovat informovanost veřejnosti o dezinformacích na internetu a poskytovat podporu veřejným orgánům odpovědným za monitorování digitálních médií;

8. vyzývá Komisi a členské státy, aby podporovaly nezávislé a veřejné sdělovací prostředky a vzdělávací iniciativy týkající se mediální gramotnosti a cílené informační kampaně v rámci občanské společnosti; poukazuje na to, že je třeba věnovat zvláštní pozornost škodlivému obsahu v souvislosti s nezletilými osobami používajícími internet, zejména pokud jde o jejich vystavení kybernetické šikaně, sexuálnímu obtěžování, pornografii, násilí a sebepoškozování;

9. konstatuje, že vzhledem k tomu, že činnosti jednotlivců na internetu poskytují podrobný přehled o jejich osobnosti a umožňují s nimi manipulovat, všeobecné a nerozlišené shromažďování osobních údajů týkajících se každého použití digitální služby nepřiměřeně zasahuje do práva na soukromí a ochranu osobních údajů; poukazuje zejména na potenciálně negativní vliv reklamy cílené na určité uživatele a behaviorálně cílené reklamy a posuzování osob, zejména nezletilých osob a jiných zranitelných skupin, a to tím, že zasahuje do soukromého života jednotlivců, což vyvolává otázky ohledně shromažďování a využívání údajů pro účely personalizované reklamy, nabízení výrobků a služeb nebo stanovování cen; potvrzuje, že právo uživatelů na to, aby se na ně při používání digitálních služeb nevztahovalo všudypřítomné sledování, bylo zahrnuto do obecného nařízení o ochraně osobních údajů a mělo by být řádně prosazováno v celé EU; bere na vědomí, že Komise ve svém návrhu nového nařízení o respektování soukromého života a ochraně osobních údajů v elektronických komunikacích (2017/0003(COD)) navrhla, aby cílené spravování obsahu bylo založeno na dobrovolnosti (opt-in);

10. považuje zavádějící nebo zastrašující politickou reklamu za zvláštní kategorii hrozby na internetu, neboť ovlivňuje základní mechanismy, které umožňují fungování naší demokratické společnosti, zejména pokud je tento obsah sponzorován třetími stranami, včetně zahraničních subjektů; zdůrazňuje, že je-li profilování v případě politické reklamy, jejímž cílem je manipulovat s chováním voličů, zavedeno v rozsáhlé míře, může představovat vážné ohrožení základů demokracie; vyzývá proto poskytovatele digitálních služeb, aby přijali nezbytná opatření k identifikaci a označování obsahu nahraného sociálními boty, a očekává, že Komise poskytne pokyny pro používání těchto přesvědčivých digitálních technologií ve volebních kampaních a politické reklamě; vyzývá v této souvislosti k zavedení přísných požadavků na transparentnost v oblasti placené politické reklamy;

11. považuje za nezbytné odstraňovat nezákonný obsah důsledně a bez zbytečného odkladu s cílem řešit případy porušování, zejména ty, které se týkají obsahu zaměřeného na děti a teroristického obsahu a porušování základních práv, a doplnit nezbytné záruky, jako je transparentnost procesu, právo na odvolání a přístup k účinnému soudnímu opravnému prostředku; domnívá se, že dobrovolné etické kodexy a standardní smluvní podmínky služeb nelze dostatečně prosazovat a že se ukázalo, že daný problém řeší pouze částečně; zdůrazňuje, že konečnou odpovědnost za prosazování práva, rozhodování o zákonnosti online činností a nařizování poskytovatelům hostingových služeb, aby odstranili nezákonný obsah nebo k němu znemožnili přístup, mají nezávislé orgány, které k tomu mají příslušné pravomoci;

12. uznává, že u určitých typů obsahu lze nezákonnou povahu určit snadno, zatímco u jiných je toto rozhodování obtížnější, neboť vyžaduje kontextualizaci; varuje, že stávající automatizované nástroje nejsou schopny kriticky analyzovat a odpovídajícím způsobem rozpoznat význam kontextu pro konkrétní prvky obsahu, což by mohlo vést ke zbytečnému odstraňování obsahu a poškození svobody projevu a přístupu k různým informacím, včetně informací o politických názorech, a vést tak k cenzuře; zdůrazňuje, že lidský přezkum automatizovaných zpráv poskytovateli služeb nebo jejich dodavateli tento problém zcela neřeší, zejména pokud je přezkum zadáván soukromým pracovníkům, kteří postrádají nezávislost, kvalifikaci a dostatečnou odpovědnost;

13. se znepokojením konstatuje, že nelegální obsah na internetu lze snadno a rychle množit a umocnit tak jeho negativní dopad ve velmi krátkém čase; je však přesvědčen o tom, že zákon o digitálních službách by poskytovatelům hostingových služeb nebo jiným technickým zprostředkovatelům neměl výslovně ukládat povinnost používat automatizované nástroje pro moderování obsahu;

14. připomíná, že nezákonný internetový obsah by se měl z online platforem nejen odstraňovat, ale měli by se jím následně zabývat donucovací orgány a v případě, že se jedná o trestný čin, také soudy; vyzývá Komisi, aby zvážila povinnost online platforem hlásit závažnou trestnou činnost příslušnému orgánu, jakmile se o takové trestné činnosti dozví; v této souvislosti se domnívá, že v některých členských státech nejsou zásadním problémem jen nevyřešené případy, ale také neotevřené případy; vyzývá k odstranění překážek, které brání podávání stížností k příslušným orgánům; je přesvědčen, že vzhledem k bezhraniční povaze internetu a rychlému šíření nezákonného internetového obsahu by měla být zlepšena spolupráce mezi poskytovateli služeb a příslušnými vnitrostátními orgány, stejně jako přeshraniční spolupráce mezi příslušnými vnitrostátními orgány, a měla by se zakládat na zásadě nezbytnosti a přiměřenosti; v této souvislosti zdůrazňuje, že je třeba respektovat právní řád EU a zavedené zásady přeshraniční spolupráce a vzájemné důvěry; vyzývá

členské státy, aby vybavily své donucovací a justiční orgány potřebnou kvalifikací, zdroji a nástroji, které jim umožní účinně a účelně řešit rostoucí počet případů týkajících se nelegálního obsahu na internetu, řešení sporů týkající se odstraňování obsahu z online prostoru a zlepšit přístup ke spravedlnosti v oblasti digitálních služeb;

15. zdůrazňuje, že konkrétní obsah lze považovat v jednom členském státě za nezákonný, zatímco v jiném členském státě se na něj může vztahovat právo na svobodu projevu; zdůrazňuje, že v zájmu ochrany svobody projevu, předcházení kolizi norem a zamezení bezdůvodnému a neefektivnímu zeměpisnému blokování a za účelem dosažení harmonizovaného jednotného digitálního trhu by se od poskytovatelů hostingových služeb nemělo vyžadovat, aby odstraňovali informace, které jsou v členském státě, v němž mají své sídlo nebo kde má své sídlo či kde se nachází jejich jmenovaný právní zástupce, legální, nebo aby k nim znemožnili přístup; připomíná, že orgány členských států mohou prosazovat pouze ty příkazy k odstranění obsahu nezávislými příslušnými orgány, které se týkají poskytovatelů služeb usazených na jejich území; domnívá se, že s využitím podpory ze strany Komise a příslušných unijních agentur je nutné upevnit možnosti spolupráce mezi členskými státy; vyzývá k zahájení strukturovaného dialogu mezi členskými státy s cílem posoudit riziko konkrétních typů obsahu a zjistit, jaké jsou případné rozdíly v posuzování těchto rizik mezi členskými státy;

16. zdůrazňuje, že nezákonný obsah by měl být odstraněn tam, kde je spravován, a že pouzí zprostředkovatelé by neměli mít povinnost blokovat přístup k obsahu;

17. je pevně přesvědčen, že stávající právní rámec EU upravující digitální služby by měl být s cílem řešit problémy spojené s roztříštěností mezi členskými státy a s novými technologiemi, jako je všudypřítomné profilování a algoritmické rozhodování, které se rozšířilo do všech oblastí života, aktualizován a že vzhledem k rychlému rozvoji techniky by měl zaručit právní jasnost a dodržování základních práv, zejména svobody projevu a práva na soukromí i v budoucnu;

18. vítá záměr Komise zavést jednotný způsob, jak řešit povinnosti poskytovatelů digitálních služeb, včetně on-line zprostředkovatelů, aby se zamezilo roztříštěnosti vnitřního trhu a nekonzistentnímu prosazování předpisů; žádá Komisi, aby navrhla co nejúčelnější a nejúčinnější řešení pro vnitřní trh jako celek a aby zabránila vytváření další zbytečné administrativní zátěže a zachovala jednotný digitální trh, který by byl pro všechny účastníky otevřený, spravedlivý, bezpečný a konkurenční; zdůrazňuje, že režim odpovědnosti poskytovatelů digitálních služeb musí být přiměřený a nesmí znevýhodňovat malé a střední poskytovatele a bezdůvodně omezovat inovace a přístup k informacím;

19. domnívá se, že reforma by měla vycházet z pevného základu stávajících právních předpisů EU, zejména z obecného nařízení o ochraně údajů a směrnice o ochraně soukromí a elektronických komunikacích, která se v současnosti přepracovává, a být s nimi v plném souladu, a měla by respektovat nadřazenost dalších odvětvových nástrojů, jako je směrnice o audiovizuálních mediálních službách; poukazuje na to, že základní práva mohou být ovlivněna modernizací pravidel týkajících se elektronického obchodu; naléhavě proto vyzývá Komisi, aby byla v rámci svého přístupu k této problematice mimořádně ostražitá a začlenila do své revize také mezinárodní normy v oblasti lidských práv;

20. zdůrazňuje, že praktická schopnost jednotlivých uživatelů porozumět složitosti datových ekosystémů a orientovat se v nich je mimořádně omezená, stejně jako jejich schopnost zjistit, zda jsou jim poskytované informace a služby, které používají, zpřístupňovány za stejných podmínek jako ostatním uživatelům; vyzývá proto Komisi, aby stěžejní složku aktu o digitálních službách tvořila transparentnost a zákaz diskriminace;

21. trvá na tom, že cílem aktu o digitálních službách musí být zajištění vysoké úrovně transparentnosti, pokud jde o fungování internetových služeb a digitálního prostředí bez diskriminace; zdůrazňuje, že kromě stávajícího propracovaného regulačního rámce na ochranu soukromí a osobních údajů je nutné uložit internetovým platformám určité povinnosti, které by zajistily zákonné používání algoritmů; vyzývá proto Komisi, aby vypracovala režim, který by byl založen na směrnici o elektronickém obchodu, v níž je jasně stanovena odpovědnost poskytovatelů služeb při řešení rizik, jimž jsou vystaveni jejich uživatelé, a při ochraně jejich práv, a aby zavedla povinnost zajistit transparentnost a vysvětlitelnost algoritmů, sankce, kterými by se vynucovalo dodržování těchto povinností, a možnost zásahu ze strany člověka a další opatření, jako je každoroční nezávislý audit a zvláštní zátěžové testy, které by pomáhaly zajistit jejich dodržování;

22. zdůrazňuje, že někteří poskytovatelé digitálních služeb musejí být schopni jednoznačně zajistit totožnost uživatelů stejně jako v případě služeb offline; konstatuje, že shromažďování zbytečných osobních údajů, jako je číslo mobilního telefonu, ze strany internetových platforem při registraci k využívání služby je často způsobeno používáním jediné možnosti k přihlášení; zdůrazňuje, že v obecném nařízení o ochraně osobních údajů je jednoznačně stanovena zásada minimalizace údajů, která omezuje shromažďování údajů pouze na ty, které jsou pro daný účel naprosto nezbytné; doporučuje, aby se od internetových platforem, které podporují jedinou přihlašovací službu s dominantním podílem na trhu, vyžadovalo, aby podporovaly rovněž alespoň jeden otevřený systém identifikace založený na nechráněném decentralizovaném interoperabilním rámci;

23. zdůrazňuje, že tam, kde je zapotřebí určitého typu úřední identifikace offline, je třeba vytvořit rovnocenný zabezpečený systém elektronické identifikace; domnívá se, že online identifikaci lze zlepšit prosazováním přeshraniční interoperability elektronické identifikace v celé Evropské unii, jak je stanovena nařízení o elektronické identifikaci a službách vytvářejících důvěru v elektronické transakce na vnitřním trhu; žádá, aby se Komise zabývala možností vytvoření jednotného evropského systému přihlašování, který by byl alternativou soukromých jednotných přihlašovacích systémů, a aby zavedla povinnost, aby byla v rámci digitálních služeb vždy nabízena také možnost manuálního přihlášení, která by byla nastavena jako výchozí; zdůrazňuje, že tato služba by měla být vypracována tak, aby byl sběr identifikovatelných údajů, poskytovaných při přihlašování, ze strany poskytovatele přihlašovací služby technicky nemožný a aby bylo množství shromažďovaných údajů omezeno na naprosté minimum; doporučuje proto Komisi, aby se zabývala také možností vytvoření systému ověřování pro uživatele digitálních služeb, který by zajišťoval ochranu osobních údajů a ověřování věku, zejména pokud jde o nezletilé osoby, a který by nesměl být používán komerčně, ani ke sledování uživatelů z jiných internetových stránek; zdůrazňuje, že tyto přihlašovací a ověřovací systémy by se měly vztahovat pouze na digitální služby, které vyžadují osobní identifikaci a ověřování pravosti údajů a věku; připomíná, že orgány členských států a Unie musejí zajistit, aby byly systémy elektronické identifikace bezpečné a transparentní, aby zpracovávaly pouze údaje, které jsou nezbytné ke zjištění totožnosti uživatele, aby byly používány pouze k zákonným účelům a nikoli komerčně či k omezování všeobecného přístupu k internetu nebo ke sledování uživatelů jiných internetových stránek;

24. považuje za nezbytné zajistit na úrovni EU plnou harmonizaci a vyjasnění pravidel týkajících se odpovědnosti, aby bylo zaručeno dodržování základních práv a svobod uživatelů v celé EU; je přesvědčen, že v rámci těchto pravidel by měly být zachovány výjimky z odpovědnosti v případě zprostředkovatelů, kteří nemají o nezákonné činnosti nebo nezákonných informacích na svých platformách žádné povědomí; vyjadřuje znepokojení nad tím, že vnitrostátní právní předpisy v oblasti boje proti nenávistným projevům a dezinformacím, které byly přijaty v poslední době, vedou ke stále větší nejednotnosti pravidel a nižší úrovni ochrany základních práv v EU;

25. proto vyzývá k vypracování legislativních návrhů, které by zachovaly otevřenost a konkurenceschopnost jednotného digitálního trhu zavedením jednotného požadavku, aby poskytovatelé digitálních služeb uplatňovali při odstraňování nezákonného obsahu účinné, důsledné, transparentní a spravedlivé postupy a procesní záruky v souladu s právními předpisy členských států a Unie, mj. prostřednictvím jednotného postupu při oznamování protiprávního obsahu a přijímání opatření;

26. domnívá se v této souvislosti, že je nanejvýš důležité, aby pokud jde o zodpovědnost za obsah třetích stran, měly internetové platformy stanoveny jasná pravidla, požadavky a záruky; navrhuje zavedení společného regulačního rámce, který by umožnil účinné vyhledávání a odstraňování nezákonného obsahu;

27. zdůrazňuje, že pravidla týkající se mechanismu pro oznamování protiprávního obsahu a přijímání opatření by měla být doplněna o požadavky na platformy, aby s cílem účinně řešit výskyt nezákonného obsahu v rámci svých služeb přijímaly opatření přiměřená jejich dosahu a technickým a operačním kapacitám; je si proto vědom, že je-li to technicky možné, mohly by na základě dostatečně odůvodněných příkazů nezávislých příslušných orgánů veřejné moci a při plném zohlednění konkrétního kontextu obsahu být poskytovatelé digitálních služeb povinni pravidelně vyhledávat konkrétní prvky obsahu, který již byl soudem prohlášen za nezákonný, za předpokladu, že se sledování a vyhledávání informací, jež jsou předmětem daného příkazu, týká pouze sdělení, jehož obsah zůstává ve srovnání s obsahem, na jehož základě byla konstatována nezákonnost, prakticky nezměněn, a které obsahuje prvky uvedené v příslušném příkazu, jež jsou – v souladu s rozsudkem Soudního dvora ze dne 3. října 2019 ve věci C-18/18 ([8]) – totožné nebo rovnocenné do té míry, že by nevyžadovaly, aby poskytovatel hostingu tento obsah podroboval nezávislému posouzení;

([8]) Rozsudek Soudního dvora ze dne 3. října 2019, Eva Glawischnig-Piesczek vs. Facebook Ireland Limited, C-18/18, EU:C:2019:821.

28. trvá na tom, že výběr konkrétních opatření by měl být ponechán na platformách; podporuje vyvážený přístup, který by byl založen na dialogu se zúčastněnými stranami, a posuzování rizik, kterým jsou tyto platformy vystaveny, a také jasnou hierarchii zodpovědnosti, aby se tyto platformy nemusely potýkat se zbytečnou regulační zátěží a aby nedocházelo ke zbytečnému a neúměrnému omezování základních práv, zejména práva na svobodu projevu, přístup k informacím, včetně politických ideí, a práva na soukromí; zdůrazňuje, že některé povinnosti lze podrobněji specifikovat v odvětvových právních předpisech; poukazuje na to, že žádné opatření přijaté za tímto účelem nemůže de jure ani de facto představovat požadavek na všeobecné monitorování;

29. zdůrazňuje, že kromě postupů proti oznámení nezákonného obsahu jsou nezbytné vhodné záruky a řádné procesní povinnosti, včetně požadavku na lidský dozor a ověřování, s cílem zajistit, aby mohli majitelé obsahu a subjekty, které jej nahrávají, možnost přiměřeně a včas bránit svá práva, aby rozhodnutí o odstranění nebo blokování obsahu byla zákonná, přesná a řádně podložená a aby se při nich dodržovala základní práva; zdůrazňuje, že vůči osobám, které systematicky a opakovaně podávají neoprávněná protioznámení nebo tohoto institutu systematicky a opakovaně zneužívají, je třeba uplatnit sankce; připomíná, že aby bylo uspokojeno právo na účinné prostředky nápravy, měla by být vedle postupu používaného v případě protioznámení a mimosoudního řešení sporů ze strany platforem v souladu s interním systémem řešení sporů zachována možnost účinné soudní nápravy;

30. podporuje zachování stávajícího rámce omezené odpovědnosti za obsah a zásady země původu, ale v případě žádostí o odstranění obsahu považuje za zásadní dosáhnout lepší koordinace mezi příslušnými orgány členských států; zdůrazňuje, že protiprávní obsah by měl být odstraňován v místě, kde je spravován; poukazuje na to, že by takové žádosti měly podléhat právním zárukám, aby se předešlo jejich zneužívání a aby se zajistilo plné dodržování základních práv; zdůrazňuje, že žádosti příslušných orgánů o odstranění obsahu by měly být konkrétní a měly by jednoznačně uvádět právní základ pro toto odstranění; poukazuje na to, že na poskytovatele služeb, kteří nevyhoví zákonným příkazům, by se měl vztahovat účinný mechanismus dozoru a donucovací mechanismus, včetně přiměřených sankcí, které by přihlížely k jejich technické a provozní kapacitě;

31. připomíná, že pro poskytovatele digitálních služeb nesmí platit zákonný požadavek na uchovávání osobních údajů jejich uživatelů nebo předplatitelů pro účely prosazování práva, pokud nezávislý příslušný orgán nenařídí v plném souladu s právem Unie a judikaturou Soudního dvora Evropské unie jejich cílené uchovávání; připomíná dále, že takovéto uchovávání údajů by mělo být omezeno na to, co je naprosto nezbytné, pokud jde o kategorie uchovávaných údajů, příslušný způsob komunikace, příslušné osoby a schválené období jejich uchovávání;

32. je přesvědčen, že v zájmu ochrany základních práv by akt o digitálních službách měl zavést pravidla, která by zajistila, aby podmínky poskytovatelů digitálních služeb byly jasné, transparentní a spravedlivé a aby byly uživatelům snadno dostupné a přístupné; s politováním konstatuje, že vzhledem k podmínkám poskytování služeb v případě některých platforem poskytujících obsah musejí pracovníci donucovacích orgánů při vyšetřování některých stížností používat osobní účty, což ohrožuje jednak samotná šetření, a jednak jejich osobní bezpečnost a vyžaduje účinnější koordinaci činnosti mezi členskými státy, pokud jde o další sledování prosazování práva v případě označeného nezákonného obsahu; připomíná, že každý požadavek na odstranění obsahu ze strany nezávislých příslušných orgánů se musí opírat o právní předpisy a nikoli o podmínky poskytovatelů digitálních služeb;

33. vyzývá Komisi, aby zajistila, aby měli uživatelé přístup k různorodému kvalitnímu internetovému obsahu, což by mělo zajistit přiměřenou informovanost občanů; očekává, že akt o digitálních službách zajistí, aby byl kvalitní mediální obsah na platformách třetích stran snadno přístupný a jednoduše k nalezení a aby bylo odstraňování obsahu v souladu s normami v oblasti lidských práv a omezeno na obsah, který je zjevně nezákonný nebo byl shledán nezákonným nezávislým příslušným orgánem; zdůrazňuje, že zákonný obsah by neměl být předmětem žádné zákonné povinnosti týkající se jeho odstranění nebo blokování;

34. podporuje intenzivnější dialog mezi členskými státy, příslušnými orgány a zúčastněnými stranami, jenž by usiloval o rozvoj, posouzení a zlepšení přístupů založených na „měkkém“ právu, jako je unijní kodex zásad boje proti dezinformacím, s cílem dále řešit problematiku kategorií zákonného obsahu, včetně dezinformací; očekává, že Komise vydá pokyny ohledně opatření týkajících se moderování obsahu a reklam, mj. pravidla zajišťující větší transparentnost, a to na základě speciálního nástroje, který by doprovázel akt o digitálních službách, aby bylo zajištěno, že se bude odstraňování

a blokování zákonného obsahu na základě příslušných podmínek omezovat na naprosté minimum; dále vyzývá Komisi, aby vytvořila rámec, který by platformám zabránil v uplatňování druhé úrovně kontroly obsahu, jenž je poskytován v rámci odpovědnosti poskytovatele mediálních služeb a který podléhá zvláštním normám a dohledu;

35. zdůrazňuje kromě toho, že uživatelům by měla být poskytnuta větší možnost výběru a kontroly, pokud jde o obsah, který vidí, mj. více možností, v jakém pořadí jim je nabízen, a možnost odstoupit od kurátorství obsahu; je pevně přesvědčen, že vzhled a fungování těchto systémů doporučení by měly být uživatelsky vstřícné a podléhat kritériu úplné transparentnosti;

36. domnívá se, že zodpovědnost jak v soukromém, tak i ve veřejném sektoru, a politika založená na důkazech vyžaduje spolehlivé údaje o výskytu a řešení problému nezákonné činnosti a odstraňování nezákonného obsahu na internetu a také o algoritmech pro kurátorství obsahu internetových platforem;

37. vyzývá v této souvislosti k tomu, aby byly platformy povinny každoročně důsledně zveřejňovat komplexní informace, a to přiměřeně svému dosahu a provozní kapacitě, konkrétně informace o postupech při moderování obsahu, včetně informací o opatřeních přijatých proti nezákonné činnosti na internetu a normalizovaných údajů o množství odstraněného obsahu a hlavních zákonných důvodech a právním základu k jeho odstranění a dále o druhu a odůvodnění obdržených žádostí o odstranění obsahu, počtu žádostí, jejichž provedení bylo zamítnuto, a o důvodech jejich zamítnutí; zdůrazňuje, že tyto informace, které se týkají opatření přijatých v určitém roce, by měly být předloženy do konce prvního čtvrtletí následujícího roku;

38. vyzývá mimoto k tomu, aby vnitrostátní orgány měly povinnost každoročně zveřejňovat informace, včetně normalizovaných údajů o počtu žádostí o odstranění obsahu a jejich právním základu, o počtu žádostí o odstranění, na něž se vztahují správní nebo soudní opravné prostředky, o výsledku těchto řízení s uvedením, že určitý obsah nebo činnost byly nesprávně označeny za nezákonné, a o celkovém počtu rozhodnutí o uložení sankcí, včetně uvedení druhu uložených sankcí;

39. vyjadřuje své znepokojení nad roztříštěností orgánů dozoru a dohledu a jejich doloženým nedostatkem finančních a lidských zdrojů; vyzývá k prohloubené spolupráci mezi členskými státy, pokud jde o regulační dohled nad digitálními službami;

40. domnívá se, že aby bylo zaručeno řádné prosazování aktu o digitálních službách, je nutné, aby v rámci jednotného digitálního trhu došlo ke sjednocení dohledu nad dodržováním příslušných postupů, procesních záruk a povinností týkajících se transparentnosti uvedených v aktu; podporuje v této souvislosti přísné a nesmlouvavé prosazování aktu ze strany nezávislého unijního orgánu dohledu, který by měl pravomoc ukládat pokuty na základě posouzení jasně definovaných souboru faktorů, jako je úměrnost, technická a organizační opatření a zanedbání povinnosti; domnívá se, že by to mělo zahrnovat možnost ukládat pokuty, které by se odvíjely od procentního podílu z celoročního celosvětového obratu dané společnosti;

41. zdůrazňuje, že audity interní politiky a algoritmů poskytovatelů digitálních služeb by měly probíhat s řádným ohledem na právní předpisy Unie, zejména na základní práva uživatelů služeb, a to s přihlédnutím k významu, který má zákaz diskriminace, svoboda projevu a informace v otevřené demokratické společnosti, a aniž by docházelo ke zveřejňování obchodně citlivých údajů; naléhavě upozorňuje na to, že je nutné na základě stížností nebo z podnětu orgánů dohledu posuzovat, zda a jak poskytovatelé digitálních služeb rozšiřují obsah, např. na základě doporučovacích systémů a optimalizačních funkcí, jako je automatické doplňování či tzv. trending;

42. domnívá se, že by měly být zveřejňovány zprávy o transparentnosti vypracované platformami a příslušnými orgány členských států, které by měly být analyzovány s ohledem na strukturální tendence, pokud jde o vyhledávání obsahu a jeho odstraňování a blokování na úrovni EU;

43. poukazuje na to, že je důležité posílit postavení uživatelů, aby měli možnost prosazovat na internetu svá vlastní základní práva, mimo jiné pomocí snadno dostupných, nestranných, transparentních, účinných a bezplatných postupů řešení stížností, mechanismů informování o nezákonném obsahu a trestné činnosti jednotlivců a společností, právních prostředků, vzdělávacích opatření a zvyšování informovanosti o otázkách ochrany údajů a bezpečnosti dětí na internetu;

44. zastává názor, že zkušenosti z minulosti prokázaly efektivitu v případě, že se novým inovativním obchodním modelům umožní rozkvět a že se odstraněním překážek bránících volnému pohybu digitálních služeb a tím, že se zabrání vzniku nových bezdůvodných vnitrostátních překážek, upevní jednotný digitální trh, a že pokračování v tomto trendu by omezilo roztříštěnost vnitřního trhu; domnívá se navíc, že akt o digitálních službách může být příležitostí k rozvoji znalostí a dovedností občanů v oblasti digitalizace a současně může zaručit vysokou úroveň ochrany spotřebitele, mj. zajištěním bezpečnosti na internetu;

45. zdůrazňuje, že je nezbytné schválit normy základní bezpečnosti v kybernetickém prostoru, jež by umožnily občanům plně využívat digitální služby; konstatuje proto, že je naléhavě nutné, aby členské státy přijaly koordinovaná opatření s cílem zajistit základní kybernetickou hygienu a předcházet rizikům v kybernetickém prostoru, kterým lze předejít, mj. prostřednictvím legislativních opatření;

46. pověřuje svého předsedu, aby předal toto usnesení Radě a Komisi.